

JEGYZŐKÖNYV

A SZEGEDI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARÁNAK

1935. évi december 20-án délelőtt 11 órakor tartott

TELJES ÜLÉSÉRŐL.

Jelen voltak:

Az elnökség részéről: *Vértés Miksa* elnök, *Grosz Marcel* és *Körmendy Mátyás* alelnökök.

A kereskedelmi osztály részéről: *Blantz Béla* dr., *Benkő Béla*, *Bruckner Ede*, *Brünnner Ármin*, *Iritz Béla*, *Károlyi Mihály*, *Klein Rezső*, *Korda Jenő*, *Podani János*, *Széll Antal*, *Varga Mihály* kamarai tagok.

Az ipari osztály részéről: *Ábrahám Ferenc*, vitéz *Csányi János*, *Janurik János*, *Joannovics Ferenc*, *Kertész József*, *Krieger Ferenc*, *Mojzes Péter*, *Molnár János*, *Pauli János*, *Sári István*, *Simon Sándor*, *Szabó Mihály*, *Szalay József*, *Takács Ferenc*, *Wénig Gyula*, *Wolf Endre* kamarai tagok.

Levelező tagok: *Balogh Péter*, *Dacsó Arnold*, *Gyuris István* dr., *Karbiner Péter*, *Káldor József*, *Lendvai Sándor*, *Reitzer Miklós*, *Róka Gyula*, *Schatz Izsó*, *Vörös József*.

A kamara irodája részéről: *Landesberg Jenő* dr. ügyvezető titkár, *Cserzy Mihály* dr. titkár, *Pleskó András* s. titkár.

Kimentették magukat: begavári *Back Bernát*, *Pick Jenő*, *Róna Gusztáv* kamarai tagok, *Rainer Ferenc* levelező tag.

Tárgysorozat:

- I. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
- II. Elnöki jelentések.
- III. Főtitkári jelentés.
- IV. A kamara 1936. évi költségelőirányzata.
- V. Kamarai értekezletek a kereskedelemügyi és iparügyi miniszteriumban.
- VI. Téli leltári kiárusítás idejének megállapítása.
- VII. Tervezet a hétköznapi záróra rendjének új megállapítására. (9299/1935)
- VIII. Szegedi fűszerüzletek zárórája. (10241/1935)
- IX. Ipari kiállítások és árumintavásárok korlátozása. (9168/1935)
- X. Esetleges indítványok.

I. *Vértes Miksa* elnök az ülést megnyitja és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri *Sári István* és *Korda Jenő* beltagokat.

II. *Vértes Miksa* elnök a következő előterjesztést intézi a teljes üléshez.

Mielőtt elnöki jelentésemet megtenném úgy vélem, hogy a teljes ülés mindenik tagjának hő óhaját tolmácsolom akkor, amikor megemlékezem *Tonelli Sándor* dr. főtitkárunk sajnálatos betegségről és ezzel kapcsolatosan azt a kívánságomat fejezem ki, hogy adja a Mindenható, hogy főtitkárunk egészsége minél előbb helyreálljon és hogy elfoglalja hivatalát.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium kettéválasztása után, egyrészt a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter, másrészt az iparügyi miniszter urak akként rendelkeztek, hogy a szokásos kamarai értekezleteket egyik hónapban az egyik, másik hónapban pedig a másik miniszter tartja meg.

A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr ezt az értekezletet, mint legutóbbi teljes ülésünkön is jeleztem, november 12-én tartotta meg.

Az értekezlet egyik legfontosabb tárgya a szövetkezeteknek a behozatali és kiviteli kontingensben a legitim kereskedelem rovására történt részesítése volt. A kamarák előterjesztése kapcsán kilátásba helyezte a miniszter, hogy a legitim kereskedelem érdekeit a behozatalnál és kivitelnél, ennek eddig kifejtett ténykedése arányában, fokozottabb védelemben kívánja részesíteni. A postai díjszabások revíziójának tárgyalásánál azt a biztató kijelentést tette a miniszter, hogy a beszélgetési díjaknak és a távbeszélő alapdíjaknak leszállítására vonatkozó kalkulációk folyamatban vannak, a csomagdíjakra vonatkozóan azonban hasonló kedvező kilátásokra nem biztatott. Az ideiglenes vizummentesség bevezetésére a nyugateurópai államokkal való tárgyalások folyamatban vannak és ennek kapcsán kamaránk javaslatot tett hasonló kedvezményeknek a határszéli városokra, így elsősorban Szegedre történő kiterjesztése tárgyában is. A vidéki szállodák tatarozási és modernizálási költségeinek céljaira az OTI és MABI tartalékaiból készpénzkölcsönként történő engedélyezésre vonatkozó előterjesztések kedvező elintézésére — a miniszteri kijelentés szerint — az érdekeltek számíthatnak. A cukorárak legkisebb árának megállapítása kapcsán javaslatot tett kamaránk a só egységárának országos és egységes szabályozására is. A kiviteli kontingenst felosztó szindikátusok szabályzataink elkészítését és annak mindegyik kamara részére történő megküldését a miniszter kilátásba helyezte.

Mint minden egyes kamarai értekezleten, ezúttal is szóvátették a kamarák és természetesen elsősorban kamaránk, a folytonosan ismétlődő és különböző ürügyek alatt visszatérő félárú utazási kedvezmények ügyét. Bár a miniszter kijelentette, hogy vannak egyes alkalmak, amelyeknél a félárú jegyek engedélyezése országos szempontból szükséges, biztatást kaptunk arra nézve, hogy a Budapestre irányuló félárú vasúti kedvezmények a lehető legszűkebb körre fognak szoríttatni.

Kamarai teljes ülésünkön elhangzott többrendbeli indítványhoz mérten újlag szóvátettük a végréhajtási novellának a kisiparosokra vonatkozóan életbeléptetett kedvezményeknek a kereskedők részére történő kiterjesztését is. Ez a javaslat azt célozza, hogy a kereskedők üzletberendezése és a megélhetéshez szükséges cikkek a foglalás alól mentesíttessenek. A miniszter kilátásba helyezte a kérdésnek újabb tanulmányozását, bár tudomása van arról, hogy az igazságügyminiszter a kérelem teljesítése elől egyelőre elzárkózott.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara tervezetet dolgozott ki a kamarai fegyelmi bizottságok életre hívása tárgyában. E bizottságok feladata a tisztességtelen versennyel kapcsolatban bizonyos rendszabályok életre hívása lenne. Bár kamaránk nem foglalt el ellentétes álláspontot, mégis e javaslattal kapcsolatosan számot kell adnom arról a tényről, hogy amikor kamaránk akár felkérésre, akár saját észleleteiből kifolyóan felhívást intézett a tisztességtelen verseny intézkedéseit áthágó kereskedőhöz vagy iparoshoz, ez a felhívás az esetek majd mindegyikében megnyugtató eredményre vezetett anélkül, hogy e tekintetben különösebb renszabályokat kellett volna igénybevenni.

A m. kir. iparügyi miniszter a kamaraközi értekezlet f. évi december 10-én tartotta meg.

Ez értekezlet anyagából elsősorban érdemel megemlítést a már rég óta előkészítésben lévő építőipari törvény kibocsátása, amelynek megalkotását az építőiparban dúló ellentétek és munkaköri elhatárolások gátolják. Szóvátettük az u. n. álszövetkezeteknek a közszállításokban való részesedését, melynek tárgyalásánál a miniszter azt a kijelentést tette, hogy a legitím szövetkezetek jegyzékének elkészítését és az álszövetkezetek ellenőrzését a kamarák hatáskörébe kívánja utalni. Az iparos adósságok rendezése tárgyában ismételt előterjesztést tettünk arra, hogy a gazdákra vonatkozó rendeletek intézkedései ne jelentsenek sérelmet a kereskedőkre és iparosokra. Az ipari érdekeltségek óhajának tettek eleget a kamarák, amikor szóvátették a miniszter előtt a közszállítási ajánlatok realitásának ellenőrzését. Az ipartestületi jegyzők képzettségének emelése céljából az egyébként törvényileg is elrendelt ipartestületi jegyzői vizsgák minél előbb történő rendezését is kérelmeztük, amint hogy kértük azt is, hogy az ipartestületi székek részére általánosan kötelező mintaszabályzat bocsátassék ki. Az ipari képesítés emelésére tett javaslatainkat a miniszter a legteljesebb megértéssel fogadta és ezt célozza egyébként a mestervizsgák kötelező bevezetésének gondolata, valamint a mintaműhelyekben rendezendő kamarai tanfolyamok is, amelyek időközben biztató stádiumba jutottak. Újólaj szóvátettük az egyes iparágakban tapasztalható és sok esetben egzisztenciákat veszélyeztető árrombolások ügyét is. Kilátásba helyeztetett, hogy ezek az árrombolások a minimális árak megállapításával jogszabály útján korlátoztassanak.

Kamaránk javaslatára foglalkozott az értekezlet az u. n. zúzó és darálómalmok iparjogi helyzetével, ami az utóbbi időben kamaránk területén is sok kívánni valót hagyott hátra. Az érdekelt malomiparosok tették ugyanis sérelem tárgyává, hogy legujabban egyesek házról-házra járva végeznek darálási műveletet, melynek során az ily darálók még buzát is öröltek. Kamaránk sérelem tárgyává tette ezt a gyakorlatot, mivel ez a malmok igen nagy kárát jelenti. A miniszter kilátásba helyezte, hogy ezt a sérelmes gyakorlatot megszünteti.

Megemlékezem arról, hogy november 21-én Winchler István kereskedelem és közlekedésügyi miniszter, valamint Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter urak jelenlétében megnyílt a transzkontinentális műút, amelynek megnyitásánál elnökségünk is részt vett. Ugyanez alkalommal adatott át az algyői vasúti híd is a közúti forgalomnak, mely kamaránk és a védelmére hivatott érdekeltség évtizedes kívánságának teljesedése; a forgalomnak ez az eszköze Szeged város és a Tiszántúl érdekeit és a forgalom zavartalanságát hivatott szolgálni. Ezzel kapcsolatban teszek említést arról, hogy december 16.-a óta az átalakított Bajabátaszéki vasúti híd is a közúti forgalmat szolgálja, mely viszont a dunántúli relációkat közelebb hozza és a gazdasági érdekek kölcsönös kimélyítését elősegíti.

A m. kir. pénzügyminiszter 7000/1935. VIII. a. sz. rendelete az épületek átalakításával kapcsolatosan engedélyezhető adókedvezmények ügyét szabályozza és hivatva van arra, hogy a jövő esztendőre az építkezési, illetve, az épületek átalakításával kapcsolatos kedvet növelje és arra serkentőleg hasson.

Nem utolsó sorban kell megemlékeznem húsiparosaink részére kivívott eredményekről, amelyek lehetővé tették, hogy húsiparosaink a külföldre irányuló hasított sertés és zsirforgalom kontingensében jelentékeny mértékben részesednek. Ugyancsak idesorozható kamaránknak az az akciója Szeged sz. kir. város hatóságával, amely az Amerikába irányuló paprikaforgalom után juttatandó felárat érinti és lehetővé tenné azt, hogy paprika-kereskedelmünk a jövőben is ápolhatná a nagy áldozatokkal megszerzett tengerentúli összeköttetések fentartását.

Különös figyelemmel kísérjük a paprikatermelők egy részének azt a törekvését, mely arra irányul, hogy a paprika értékesítésére új szerv létesüljön. Kamaránk elnökségét mindenestre megnyugtatja Baranyi Tibor Szeged sz. kir. város főispánjának az a nyilatkozata, hogy a miniszter az érdekeltek hozzájárulása és meghallgatása nélkül újabb értékesítő szervet nem létesít és hogy erre vonatkozólag mindenestre meghallgatja a mértékadó és érdekelt tényezőket. Kamaránk a maga részéről mindent el fog követni, hogy a paprika értékesítése során szóbjázható legális érdekeltségek sérelmet ne szenvedjenek és hogy ez a kérdés a paprikával bármily vonatkozásban foglalkozó összes tényezők méltányos és jogos igényének összhangba hozásával és kiegyenlítésével nyerjen megoldást.

4

Az elnöki jelentéshez hozzászólva *Balogh Péter* lev. tag az építőipari törvény megalkotását kéri megsürgetni, amelyben a kőművesmesterek munkavállalási jogosultságát kéri biztosítani és egyben a közelmúltban kibocsátott 9708 1935. K. M. elvi határozatnak a törvényben leendő biztosítását szorgalmazza. *Takács Ferenc* kamarai tag (Hmvehely) ugyanilyen értelemben szóval fel és egyben azt indítványozza, hogy a hivatkozott elvi határozatnak az építőipari törvényben történő meghagyását felterjesztés útján kérje a kamara. Szükségesnek véli egyben, hogy a munkabérek az építőiparban is szabályoztassanak. *Varga Mihály* kamarai tag a kedvezményes utazásoknak legminimálisabb keretek közé szorítását tartja szükségesnek és egyben kéri a posta és telefondíj leszállítását is, melyeknek ügyében már többször nyert ígéretet az érdekeltség. *Joannovits Ferenc* kamarai tag (Csongrád) menetrendi ügyeket tesz szóvá, *Reitzer Miklós* lev. tag pedig a paprikaexporttal kapcsolatos ígérek beváltását szorgalmazza. *Vértés Miksa* elnök és *Landesberg Jenő* dr. ügyv. titkár felvilágosító válasza után a teljes ülés az elnöki bejelentéseket azzal veszi tudomásul, hogy az elhangzott indítványhoz mértén a kamara felterjesztéssel fordul a m. kir. iparügyi miniszterhez, akitől a kőművesmesterek munkavállalási lehetőségének biztosítását kérelmezi.

III. *Landesberg Jenő* dr. ügyv. titkár a főtitkári jelentést a következőkben terjeszti elő:

A legutolsó teljes ülés óta a kamara a következő hivatalos eljárásoknál képviseltette magát:

Pleskó András s. titkár november 9-én Csongrádon az ipartestületnél a városi építési és közbiztonsági szabályrendelet tárgyában tartott értekezleten. *Vértés Miksa* elnök és *Tonelli Sándor* dr. főtitkár november 12-én Budapesten a kereskedelemügyi miniszteriumban tartott kamarai értekezleten. *Pleskó András* s. titkár november 23-án Hódmezővásárhelyen Maros István gépsegélye és Friedländer-féle famegmunkáló telep ügyében eljárás. *Tonelli Sándor* dr. főtitkár november 28, 29, 30-án Budapesten kamarai értekezleten és kiállítások ügyében tartott értekezleten az iparügyi és a kereskedelemügyi miniszteriumban, *Cserzy Mihály* dr. titkár december 2-án Budapesten az iparügyi miniszteriumban a mintaműhelyek ügyében tartott értekezleten. *Landesberg Jenő* dr. ügyv. titkár december 6-án Makón a vármegyei kéményseprő szabályrendelet tárgyában tartott ülésen. *Tonelli Sándor* dr. főtitkár december 10-én Budapesten az iparügyi miniszteriumban tartott kamarai értekezleten.

A november 7-én tartott teljes ülés óta befolyt kamarai illeték 29.223 77 pengő. Ugyanezen idő alatt beérkezett 1570 üggydarab, kiment 1626 üggydarab.

IV. *Landesberg Jenő* dr. ügyv. titkár előterjeszti a kamarának 1936. évi alábbi költség előirányzatát.

Tétel- szám	T á r g y	1935. évi jövahagyott előirányzat	1936. évi előirányzat
Kiadások			
I. Személyi járandóságok			
1	Véglegesített személyzet illetményei	49.038.44	50.109.44
2	Nem végl.	8.626.80	8.626.80
3	Családi pótlékok	1.608.—	1.488.—
	Személyi járandóságok összesen	59.273.24	60.224.24
2. Dologi kiadások			
1	Nyugdíjhozjárulás 8%	3.923.08	4.008.75
2	Épületfenntartás és berendezés	2.000.—	1.500.—
3	Hivatali és irodai szükségletek	3.500.—	3.500.—
4	Rendkívüli irodai munkálatok	300.—	300.—
5	Posta, távíró, telefon	4.000.—	4.000.—
6	Ruhailletmények	300.—	300.—
7	Adók, illetékek, bizt. díjak	7.260.—	7.260.—
8	Könyvek, lapok	1.300.—	1.300.—
9	Nyomtatványok	1.800.—	1.500.—
10	Utiköltségek és napidíjak	4.000.—	3.500.—
11	Kereskedelmi és ipari célok	5.000.—	5.000.—
12	Illetékbehajtási költségek és kamatok	3.000.—	3.000.—
13	Nyugdíjalaptól felvett kölcs. kamat	1.500.—	1.500.—
14	Vegyes kiadások	600.—	600.—
	Dologi kiadások összesen .	38.483.08	37.268.75
	Kiadások összege	97.756.32	97.492.99
Rendkívüli kiadások			
	Kegydíj	—	1.200.—
	Rendkívüli kiadások összege	—	1.200.—
	Kiadások főösszege	97.756.32	98.692.99

Tétel- szám	T á r g y	1935. évi jövahagyott előirányzat	1936. évi előirányzat
Bevételek			
1	Illetékjövedelem indokolás szerint 6%	80.000.—	82.000.—
2	Házbérijövedelem	12.201.40	11.571.40
3	Alkalmazottak lakbérégyenértéke	2.100.—	2.100.—
4	Védjegy és árumintalajstrom díj	100.—	100.—
5	Magánérdekből kiadott bizonyítvány	3.500.—	3.500.—
	Bevételek főösszege	97.901.40	99.271.40
M É R L E G			
	Kiadások főösszege	97.756.32	98.692.99
	Bevételek főösszege	97.901.40	99.271.40
	Előirányzott kezelési eredmény	145.08	578.41

1936. évre szóló költségelőirányzatunk csaknem teljesen az 1935. évi keretek között mozog, csupán a Felügyelő Hatóság 1492/1935. számú végzése alapján emeltük Pleskó András segédtitkár fizetését évi 408 pengővel és Cserzy Mihály dr. titkár fizetését szintén a Felügyelő Hatóság 1910/1935. sz. végzése alapján évi 663 pengővel. Ezenkívül a Rendkívüli kiadások tételénél kegydíjra be kellett állítanunk 1200 pengőt, özv. Kulinyi Zsigmondné ugyanis a Felügyelő Hatóságnak azt az intézkedését, mellyel a 2000 pengő kegydíjának beszüntetését elrendelte, megfeleltette a döntőbizottsághoz, amely 1200 pengő visszaállítását rendelte el. A családi pótléknál viszont 120 pengő csökkenés mutatkozik. Ez onnan keletkezett, hogy egyik alkalmazottunk igényjogosult gyermeke teljes kort ért el és a családi pótlékát be kellett szüntetni. Költségvetésünk kiadási oldala az 1935. évvel szemben 936.67 pengő változást mutat. Megjegyezzük hogy 1936. évi költségelőirányzatunkat a múlt évi 6°/_o-os illetékkulcs figyelembevételével állítottuk össze.

A teljes ülés elfogadja a kamarának 1936. évi költségelőirányzatát azal, hogy az illetékkulcs továbbra is 6°/_o marad.

V. *Vértes Miksa* elnök kijelenti, hogy a tárgysorozat e pontja tárgytalan, mivel a miniszteri értekezleten történetekről elnöki előterjesztésében tesz jelentést.

VI. *Landesberg Jenő* dr. ügyv. titkár előterjeszti, hogy az előkészítő teljes ülés azt a javaslatot teszi, hogy a téli leltári kiárúsítás időpontja 1936. évi január 20—február 4. napjaiban, a hirdetések közzétételének időpontja pedig január 15 legyen.

Vörös József lev. tag, *Varga Mihály* és *Brünner Ármin* (Orosháza) kamarai tagok hozzászólása után a teljes ülés elfogadja az előkészítő ülés javaslatát.

VII. *Landesberg Jenő* dr. ismerteti a kereskedelem és közlekedésügyi miniszternek a hétköznapi záróra rendjének új megállapítására vonatkozó megállapítását.

Podani János (Szarvas) kamarai tag a hétköznapi záróra egységes szabályozását tartja szükségesnek, amely az italmérési üzletekre is vonatkozik. *Blantz Béla* dr. kamarai tag (Hódmezővásárhely) az italmérésekre vonatkozó záróra korlátozást nem tartja helyénvalónak.

A teljes ülés elfogadja az előkészítő bizottságnak azt az álláspontját, amely a jelenlegi renden változtatást nem tart szükségesnek. A kamara felterjesztését ily értelemben teszi meg.

VIII. *Landesberg Jenő* dr. ügyv. titkár ismerteti a szegedi fűszer- és csemegekereskedőknek azt a kérelmét, mely zárórájuknak hétköznapiokon 8 órában, szombati napokon pedig 9 órában történő megállapítására irányul. A teljes ülés elfogadja az előkészítő bizottságnak azt a javaslatát, amely a kérelem teljesítése mellett nyilatkozott meg. A kamara ily értelemben teszi meg vonatkozó véleményét Szeged sz. kir. város polgármesteréhez.

IX. *Cserzy Mihály* dr. titkár ismerteti az ipari kiállítások és árúmintavásárok korlátozása ügyében tartott miniszteri értekezlet eredményét. Az értekezleten elhangzottak értelmében a kamara megkeresi a kerületében levő városok polgármestereit, valamint az ipartestületeket és kereskedelmi testü-

leteket, hogy a kiállítások sikere érdekében minden tervezett kiállítást lehetőleg jelentsenek be a kamaránál, amely azután a megállapított terminusokat a miniszterrel közli egyrészt azért, hogy jóváhagyást eszközöljön ki, másrészt pedig, hogy a kiállítások időpontjában, mint a múltban, összeütközések ne álljanak elő. A teljes ülés tudomásul veszi a bejelentést.

X. *Vértes* Miksa elnök bejelenti, hogy indítvány nem érkezett, amiért is a teljes ülés tárgysorozata kimerült. A közelgő ünnepekre való tekintettel a kamara igen tisztelt tagjainak kellemes karácsonyi ünnepeket és újévet kíván azzal az óhajjal, hogy az új esztendő végre hozza meg a régen várt jobb időket és gazdasági fellendülést.

Kmf.

Vértes Miksa s. k.

m. kir. kormányfőtanácsos, elnök.

Landesberg Jenő dr. s. k.

ügyv. titkár.

Hitelesítjük:

Sári István s. k.

kamarai tag.

Korda Jenő s. k.

kamarai tag.

C
6959